

**MATEMATİK KARŞILIKLAR HESABINA İLİŞKİN GENELGE
(2022/8)**

Amaç ve Kapsam

Madde 1 - (1) Bu Genelge matematik karşılıkların ve bu karşılıklarla ilişkili giderlerin tanımlanmasına, hesaplanmasına ve muhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesini amaçlar.

(2) Bu Genelge Türkiye’de kurulu sigorta, reasürans ve emeklilik şirketlerini, yabancı sigorta ve reasürans şirketlerinin Türkiye’deki şubeleri ile emeklilik şirketlerini kapsar.

Dayanak

Madde 2 - (1) Bu Genelge 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun (Kanun) 16 ncı maddesi ile Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmeliğin (Yönetmelik) 8 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Matematik Karşılıkların Kapsamı

Madde 3 - (1) Matematik karşılıklar Kanunun 16 ncı maddesinin beşinci fıkrası ile Yönetmeliğin 8 inci maddelerinde sınırları çizilen, risk primi ile sigorta ettirene veya lehtara iade edilmesi veya ödenmesi söz konusu olan tutarlara ilişkin olarak ayrılan aktüeryal matematik karşılıklar ile kâr payı karşılıklarından oluşur.

Matematik Karşılıkların Hesaplanması

Madde 4 - (1) Kâr payı karşılıkları; şirketlerin kâr payı vermeyi taahhüt ettikleri sözleşmeler için sigorta ettirenler ile lehtarlara olan yükümlülüklerine istinaden ayrılan karşılıkların yatırıldıkları varlıkların gelirlerinden, onaylı kâr payı teknik esaslarında belirtilen kâr payı dağıtım sistemine göre hesaplanan teknik faiz geliri ile sınırlı olmak kaydıyla garanti edilen kısmın da dâhil olduğu miktar ile önceki yıllara ait birikmiş kâr payı karşılıklarından oluşur. Hesaplama da garanti edilen teknik faiz gibi tarife teknik esaslarında yer alan hususlar dikkate alınır.

(2) Aktüeryal matematik karşılıklar, şirketlerin üstlendiği riziko için alınan primleri ile sigorta ettirenler ve lehtarlara olan yükümlülüklerin peşin değerleri arasındaki farktır. Prospektif, retrospektif veya Kurumca kabul edilen genel kabul görmüş aktüeryal yöntemlere göre hesaplanabilir.

(3) Aktüeryal matematik karşılıkların hesaplanmasında sigortalıya karşı yükümlülüklerin bütün olarak ihtiyatlılık ilkesine göre dikkate alınması gerekir. Şirketin portföyünde gerçekleşen mortalite deneyimi tarifede esas alınan yaşam tablosuna göre daha olumsuz ise, bu mortalite deneyiminin hesaplama ya hemen yansıtılması ve mortalite zararına ilişkin hususun finansal tablo dipnotlarında açıklanması gerekir. Şirketin portföyünde gerçekleşen mortalite deneyimi tarifede esas alınan yaşam tablosuna göre daha olumlu ise, bu mortalite deneyimi karşılık hesaplama ya yansıtılmaz. Ancak beklenen mortalite karına ilişkin bu hususun finansal tablo dipnotlarında açıklanması gerekir.

(4) Prim ödemesinden muaf sigorta haline gelen poliçelerde (tenzil), poliçenin tenzile düştüğü tarihten itibaren hesaplamalara esas alınacak sigorta bedeli tutarı ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenir.

(5) Sigortadan erken ayrılma (iştirâ) hakkına sahip sigortalılara, sigorta ettirenlere veya lehtarlarâ iade edilecek primler için ayrılan karşılıkların hesaplanmasında riziko primi ile birlikte iadeye konu olması kaydıyla, üretim komisyonları ve gider payları da dikkate alınır.

(6) Aktüeryal matematik karşılıkların hesaplanmasında tarifede belirlenen iştirâ kesintileri ile şirketin ayrılma tarihindeki iştirâ oranları ve beklentileri dikkate alınabilir. İştirâ oranları ve beklentilerinin dikkate alındığı hesaplamalarda kolaylık açısından, şirket aktüerinin dayanağını göstermesi ve kullanılan varsayımların finansal tablo dipnotlarında açıklanması kaydıyla, aktüeryal matematik karşılıkların belirli bir oranı ile basitleştirilmiş hesaplama yapmak gibi yöntemler kullanılması mümkündür.

(7) Prim ödemesinden muaf sigortalarda, iştirâ durumu için yapılacak hesaplama beklenen iştirâ tarihindeki tutarlar ve oranlar üzerinden yapılır.

Gider Ertelemesi

Madde 5 - (1) Üretim komisyonu ve gider paylarının sigortalılara veya lehtarlarâ iadesi gereken durumlarda, bu giderlerin ertelenmesi mümkündür. Ertelenen tutar, bu giderler için ayrılan karşılık tutarından fazla olamaz.

(2) Üretim komisyonlarının aracılar tarafından kesin olarak hak edilen tutarları ertelemeye konu edilmez. Ertelemeye konu giderin mahiyeti ve süresi belirlenirken şirket açısından geri kazanılma durumu dikkate alınır.

(3) Hesaplama kolaylık açısından, şirket aktüerinin hesaplamasının dayanağını göstermesi ve hesaplamalarda kullanılan varsayımların finansal tablo dipnotlarında açıklanması kaydıyla basitleştirilmiş hesaplama yapılması mümkündür.

Sistemsel Geliştirmeler ve Erteleme

Madde 6 - (1) Bu Genelge kapsamında hesaplamaların yapılabilmesi için sistemsel geliştirme yapılması halinde, gerekli açıklamalar yapılmak suretiyle Kurumdan 01.10.2022 tarihine kadar erteleme onayı alınabilir. Kurum, şirketlerin açıklamalarını değerlendirerek bu erteleme süresince matematik karşılıkların %10'unu geçmemek üzere ek karşılık ayrılmasını isteyebilir.

Açılan Hesaplar

Madde 7 - (1) Bu Genelge kapsamında yapılacak indirimlerin takip edilmesi için Sigortacılık Tek Düzen Hesap Planında aşağıdaki hesap kodları;

- 352.01.3 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler
- 352.02.3 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler
- 452.01.3 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler
- 452.02.3 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler
- 615.01.1.03 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler
- 615.01.2.03 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler
- 615.02.1.03 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler
- 615.02.2.03 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler
- 633.01.1.03 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler
- 633.01.2.03 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler
- 633.02.1.03 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler

633.02.2.03 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler

açılmıştır. Tüm alt branşlar için de aşağıdaki hesap kodları açılmıştır.

701.02.6.1.1.3 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler

701.02.6.1.2.3 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler

701.02.6.2.1.3 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler

701.02.6.2.2.3 Aktüeryal Matematik Karşılıklardan Yapılan İndirimler

...

(2) Matematik karşılıklara ilişkin yapılan hesaplamalar, uygulanan varsayımlar, yapılan indirimler ile matematik karşılıkların kırılımları gerekçeleriyle birlikte finansal tablo dipnotlarında detaylı olarak açıklanır.

TFRS 17 Uyum

Madde 8 - (1) TFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri Standardını tamamen veya bu Genelge konularında kısmen erken uygulayan şirketlerin hesaplamalarını TFRS 17'ye göre yapması mümkündür. Bu durumda ayrıca bu Genelge çerçevesinde hesaplama yapılması gerekmez. Bu durum finansal tablo dipnotlarında açıklanır.

Yürürlük

Madde 9 - (1) Bu Genelge 01.01.2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

